

RAF-graven på Dejbjerg kirkegård.

Nedstyrtning den 30. august 1944.

Natten til den 30. august 1944 blev Danmark overfløjet af op mod 600 engelske bombemaskiner. Den omfattende mission gik ud på at bombe de nordtyske byer, Königsberg og Stettin.

Under returflyvning fra Stettin blev Lancaster LM479 RAF No. 101 Squadron skudt i brand af en tysk natjager og styrtede kort efter ned ved Dejbjerg i Vestjylland. Hele besætningen på otte mand omkom.

RAF-graven på Dejbjerg kirkegård.

Efterfølgende foretog værnemagten en simpel begravelse af de døde flyvere ved nedstyrtningssstedet i nærheden af Dejbjerg Kjærgård. Denne handling syntes egnens beboere ikke godt om. Sognepræsten, Hans Pedersen, tog til Skjern, hvor han anmodede den tyske kommandant, en Hauptmann, om tilladelse til at begrave de døde flyvere på kristen vis. Den

tyske officer mente i den forbindelse, at RAF-flyverne netop havde fået den begravelse, der var mest passende for dem i denne situation. Dette svar blev præsten meget vred over. Derpå lod han tyskeren vide, at han nu på den danske kirkes vegne ville sørge for, at flyverne fik en ordentlig, kristen begravelse.

Begravelse den 14. september 1944.

Uden resultater vendte præsten straks hjem til Dejbjerg, hvor han kontaktede sognefogeden. Den gode sognefoged var enig med præsten. Folkene i sognet måtte foretage sig noget. Han ringede straks til politimesteren i Ringkøbing. Politimesteren sørgede da for, at folk fra CBU under ledelse af kaptajn Kisby drog ud til nedstyrtningssstedet med det nødvendige værktøj. Desuden medbragte de fire kister, som de dræbte flyvere blev lagt ned i. Derpå blev kisterne sent på dagen ført over til Dejbjerg kirkegård. Folk fra modstandsbevægelsen havde i mellemtiden gravet en stor fællesgrav.

Den 14. september ved solnedgang foregik begravelsen af flyverne fra Lancaster LM479. Pastor Pedersen foretog de rituelle handlinger i overværelse af mange mennesker fra sognet, som var mødt frem sammen med politimesteren fra Ringkøbing.

Sognets folk havde medbragt blomster fra deres haver. Under en særegen begravelse med salmesangen, som var stærk og mægtig i den vestjyske skumring, blev alle grebet af den særlige stemning og højtidelighed.

Den tyske værnemagt fik snart viden om den illegale begravelse. Det medførte straks, at sognepræsten, sognefogeden og sognerådformanden blev hentet til afhøring hos tyskerne i Stauning. Efter nogle dage blev de igen sat på fri fod. *) Anders Bjørnvad: Faldne allierede flyvere.

Besætningen på Lancaster LM479.

Besætningen på maskinen bestod således af fire engelske og fire canadiske flyvere. Deres Lancaster havde en ekstra mand med på holdet. Det forekom undertiden, at et fly havde en særlig opgave at løse under et bombetogt: Stifinder, aflede opmærksomhed eller foretage jamming af tysk jagerkommunikation under missionen. Når et bombefly var styrtet ned, kunne tyskerne derfor ikke altid helt præcis vide, hvor mange besætningsmedlemmer, der havde været om bord i flyet.

RAF No. 101 Squadron.

F/O. Thomas Foster, pilot, RCAF.
F/O. Samuel Albert Mackenzie, RCAF.
P/O. Cyril Cousin, RAF.
P/O. Hubert Joseph Linn, RCAF.
WT/O. William Owen, RAF.
F/Sgt. Alfred Reid Chalmes, RCAF.
Sgt. George Frederick Gibson, RAF.
Sgt. Andrew Stewart, RAF.

Besætningen på Lancaster LM479.

Bombetogtet mod Königsberg og Stettin.

Nattens operationer mod de nordtyske byer betragtes som et af de store missioner gennemført af RAF Bomber Command.

Kilderne oplyser, at der var involveret i alt 914 maskiner af forskellige typer. Deraf gennemførte 837 fly deres opgaver. Tabene kom til at ligge på det normale – nemlig 41 maskiner, hvilket ikke var ualmindeligt på dette tidspunkt af krigen, hvor det tyske jagerforsvar anvendte flytyper, som var overlegne i forhold til englændernes tunge bombemaskiner.

Før hovedangrebene mod mål i Königsberg og Stettin foretog RAF afledningsangreb med Mosquito jagerbombere mod Hamburg og

Berlin samt mod industriområder længere mod syd i Tyskland.

Bombestyrken mod Königsberg og Stettin bestod af 580 Lancaster bombemaskiner. Dertil kom et antal fly, der havde andre mål og opgaver så som minelægning i Danzigbugten. Med de to byer som angrebsmål deltog RAF bombegrupperne 5, 1, 3, 6 og 8. Hver "Group" bestod af et antal eskadriller.

Group No. 5 havde Königsberg som mål. 189 maskiner deltog.

Groups No. 1, 3, 6 og 8 havde Stettin som mål. 391 maskiner deltog.

Bombeflåden mod Königsberg indledte togtet over Nordsøen. Indflyvningen over Danmark foregik omkring kl. 23.00 over det nordlige Jylland med kurs mod Kattegat og Sverige. Det tyske luftforsvar og natjagerne var ikke blevet alarmeret i tide.

RAF Lancaster bombemaskine.

Den næste bombeflåde med Stettin som mål fulgte ca. en time senere med indflyvning over Danmark længere mod syd. I mellemtiden var tyskerne blevet klar til modtagelse. Ved natjagerens indsats blev Lancastere skudt ned følgende steder: Vorupør, Ålestrup, Lovns Bredning, Hobro, Randers, to nord for Anholt, syd for Anholt og nord for Sejerø. Efter kildernes oplysninger i alt 11 maskiner.

De tyske natjagere mødte de engelske bombefly ved vestkysten, fulgte dem tværs over Jylland og forfulgte dem til den svenske

kyst og ind over Sverige, hvor også flere maskiner blev skudt ned. Deraf flere nedskudt af natjagere over Sydsverige.

Bombeflåderne gennemførte deres planlagte angreb mod de nordtyske byer, hvor målene var en række havne- og forsyningsfaciliteter, som havde strategisk betydning for østfronten. Målene blev meget ramte. Men det gik også hårdt ud over civilbefolkningen. Store dele af Königsberg nedbrændte. Her var der over 5.000 dræbte, og mange tusinde blev hjemløse. RAF-styrken mod Königsberg nåede næsten uantastet frem til målområdet, hvor det tyske luftforsvar var parat med natjagere og antiluftskyts. Englændernes tab blev på 15 Lancasters. En enkelt skudt ned i Sverige og en anden nedstyrtet ved Gunderupgård her i landet. De øvrige fly meldes forsvundet i havet eller skæbne ukendt.

Under nattens mission mod Stettin mistede RAF 23 maskiner, deraf 11 over dansk område. Det omfattede mandskabsmæssigt i alt 166 flyvere: 129 dræbte, 28 overlevende, 7 fanget af tyskerne og 1 flygtet fra Danmark til Sverige. Flyet nedstyrtet ved Dejbjerg var med her. Over Sverige var der nedstyrtet eller nødlandet 6 maskiner. Overlevende fra disse fly undgik tysk tilfangetagelse.

Det var Oberleutenant Rudolf Szardernings og hans folk i en Ju 88 natjager, der natten til den 30. august 1944 nedskød Lancaster M479. Det skete under et angreb mod bombeflyet ca. kl. 03.50 på en ikke nærmere angivet position et stykke vest til syd for Grove. Efter oplysninger i kilderne kan denne melding antages for værende rigtig.

Kilder: Carsten Petersen: Nætter i August 1944).

Anders Bjørnvig: Faldne Allierede Flyvere.

Redigering, layout og tryk: Arne Mosgaard, Herning.

Mail: arnemosgaard@hotmail.com

Royal Air Force.

Flyvergraven på Dejbjerg kirkegård.

Dejbjerg kirke og kirkegård. Anno 2003.

RAF-graven på Dejbjerg kirkegård. Den først rejste mindsten og de britiske headstones danner en helhed. De fire enkeltsten har hver især indskrifter med navnene på to flyvere. De otte mand blev 14. september 1944 begravet i fire kister.

Dejbjergpræsten, Hans Pedersen, er begravet ved siden af englændernes grave.

